

Lífeyrisréttindi LSR

A-deild LSR

B-deild LSR

Séreign LSR

Ágústa Hrönn Gísladóttir
forstöðumaður réttindamála

LSR tryggir þér og fjölskyldu þinni víðtæk réttindi

- Eftirlaun ævilangt
- Örorkutrygging komi til tekjutaps vegna sjúkdóms eða slyss
- Falli sjóðfélagi frá eiga eftirlifandi maki og börn rétt til maka- og barnalífeyris

Uppbygging lífeyriskerfisins

Íslenska lífeyriskerfið er byggt á þremur meginstoðum:

1. Almennatryggingar
 - tekjutengdar greiðslur
2. Skyldutrygging lífeyrissjóðanna (samtrygging)
 - lífeyrisgreiðslur hefjast 60-80 ára aldri
3. Viðbótarlífeyrissparnaður (séreign)
 - laus til útborgunar frá 60 ára aldri

[Lífeyrissjóðir á 90 sekúndum](#)

Breytingar á lögum LSR

Í ársbyrjun 1997:

- **A-deild LSR stofnuð**
 - Allir nýir sjóðfélagar greiða í A-deild
 - byggir á fullri sjóðsöfnun með líkum hætti og lífeyrissjóðir á almennum vinnumarkaði
- **B-deild LSR lokað**
 - lokað fyrir nýjum sjóðfélögum
 - starfar skv. eldra kerfi sem byggir á gegnumstreymi og að hluta á sjóðsöfnun
 - Eldri réttindi kallast geymdur réttur

1.6.2017 tóku í gildi breytingar á lögum LSR sem varða A-deild LSR

Eldra kerfi: Jöfn ávinnsla réttinda

Nýtt kerfi 1. júní 2017: Aldurstengd ávinnsla réttinda

A-DEILD LSR
eftir 1. júní 2017

Aðild að A-deild

- A-deild LSR er lokaður lífeyrissjóður fyrst og fremst fyrir opinbera starfsmenn.
- Aðrir launagreiðendur geta þó sótt um að greiða í A-deild LSR.
- Stéttarfélagstengdur lífeyrissjóður.
- Aðildarskilyrði
 - Greiða þarf af viðkomandi starfi í opinbert stéttarfélag innan:
 - BSRB
 - BHM
 - KÍ
 - Félag íslenskra hjúkrunarfræðinga

Iðgjald í A-deild LSR

- Iðgjald sjóðfélaga - 4%
- Greitt af heildarlaunum
- Greitt af óskattlögðum tekjum - skattfrestun
- Mótframlag launagreiðanda - 11,5%.
- Iðgjald greitt frá 16 ára til 70 ára aldurs

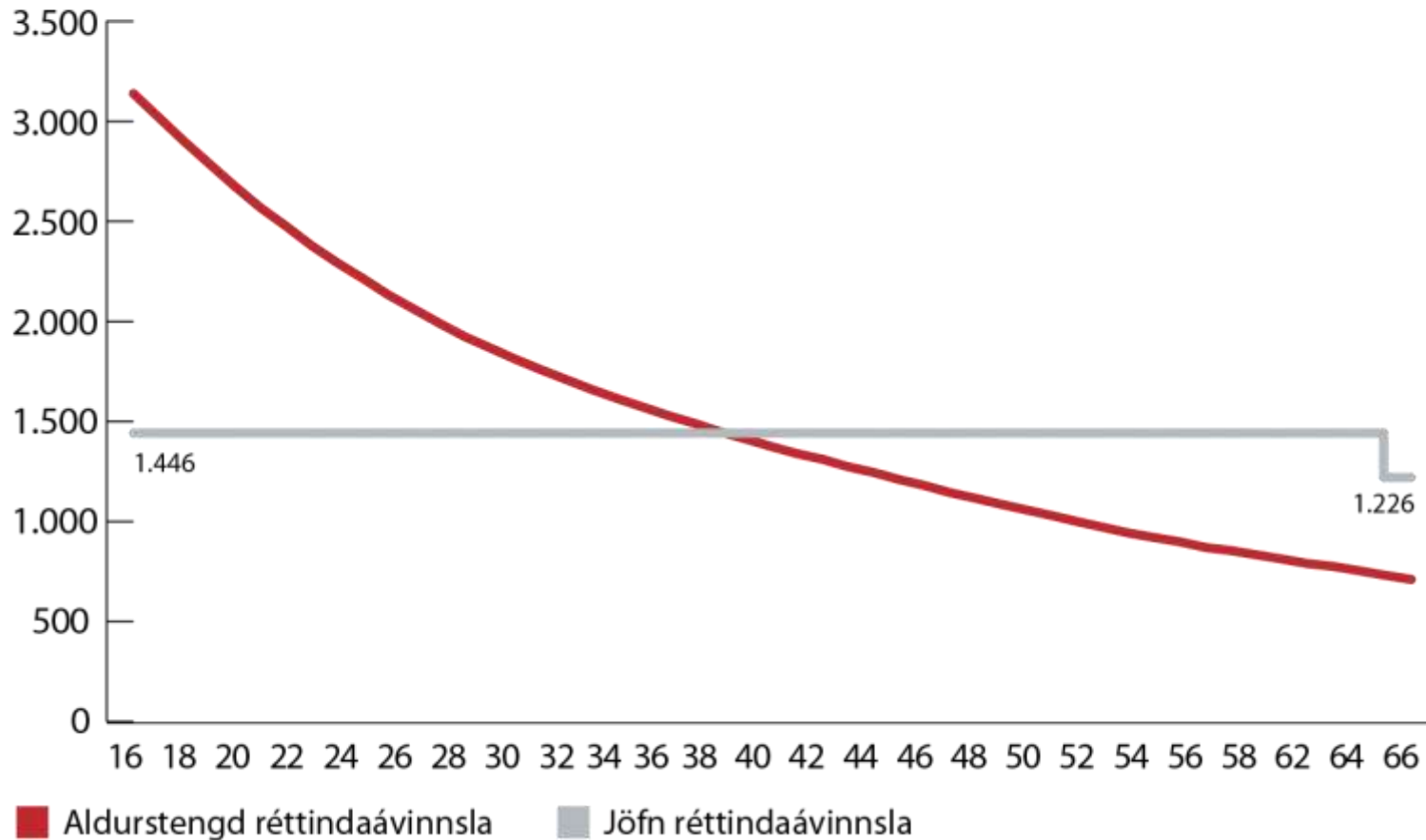

A-deild LSR réttindaávinnsla frá 01.06.2017

- Eldra kerfi : jöfn ávinnsla
 - réttindaávinnsla óháð aldri
 - Sjóðfélagi ávinnur sér árlegan lífeyrisrétt sem nemur 1,9% af meðallaunum
 - Verðtryggð réttindi m.v. vísitölu neysluverðs
 - Viðmiðunaráldur lífeyristöku er við 65 ára aldur
- Nýtt kerfi: aldurstengd ávinnsla
 - Allir nýir sjóðfélagar sem koma inn í sjóðinn 1. júní 2017 eða síðar fara í nýja kerfið
 - Því yngra sem fólk er, því verðmætari réttindi
 - Ávinnsla réttinda lækkar með aldrinum
 - Lífeyrisloforð á hverjum tíma til samræmis við verðmæti iðgjalds
 - Viðmiðunaráldur lífeyristöku er við 67 ára aldur

Munur á árlegri réttindaávinnslu

**Sjóðfélagar sem eiga rétt á
jafnri réttindaávinnslu
Lífeyrisauki**

Sjóðfélagar sem eiga rétt á lífeyrisauka

- Lífeyrisauki tryggir óbreytt réttindi við gildistöku á nýju kerfi 01.06.2017
 - Á bæði við um þegar áunnin réttindi og framtíðarréttindi
- Yngri sjóðfélagar kunna að koma betur út í nýju kerfi
 - Kerfið reiknar bæði jöfn og aldurstengd réttindi og við töku lífeyris skal sjóðfélagi fá þau réttindi sem hærrí eru

Sjóðfélagar sem eiga rétt á jafnri ávinnslu réttinda

- Sjóðfélagar sem greiddu í A-deild einhvern tíma á síðustu 12 mánuðum fyrir 1. júní 2017
- Sjóðfélagar sem starfa hjá öðrum launagreiðendum en ríkisaðilum og sveitarfélögum eiga þó aðeins þennan rétt ef launagreiðandi þeirra samþykkir greiðslu sérstaks iðgjalds
- Falli iðgjaldagreiðslur sjóðfélaga niður til lengri tíma en tólf mánaða fellur réttur hans til jafnrar ávinnslu niður til framtíðar
 - Heimilt að framlengja um 12 mánuði vegna náms, veikinda eða fæðingarorlofs sjóðfélaga
 - Heldur alltaf réttinum ef ráðningarsamband er fyrir hendi

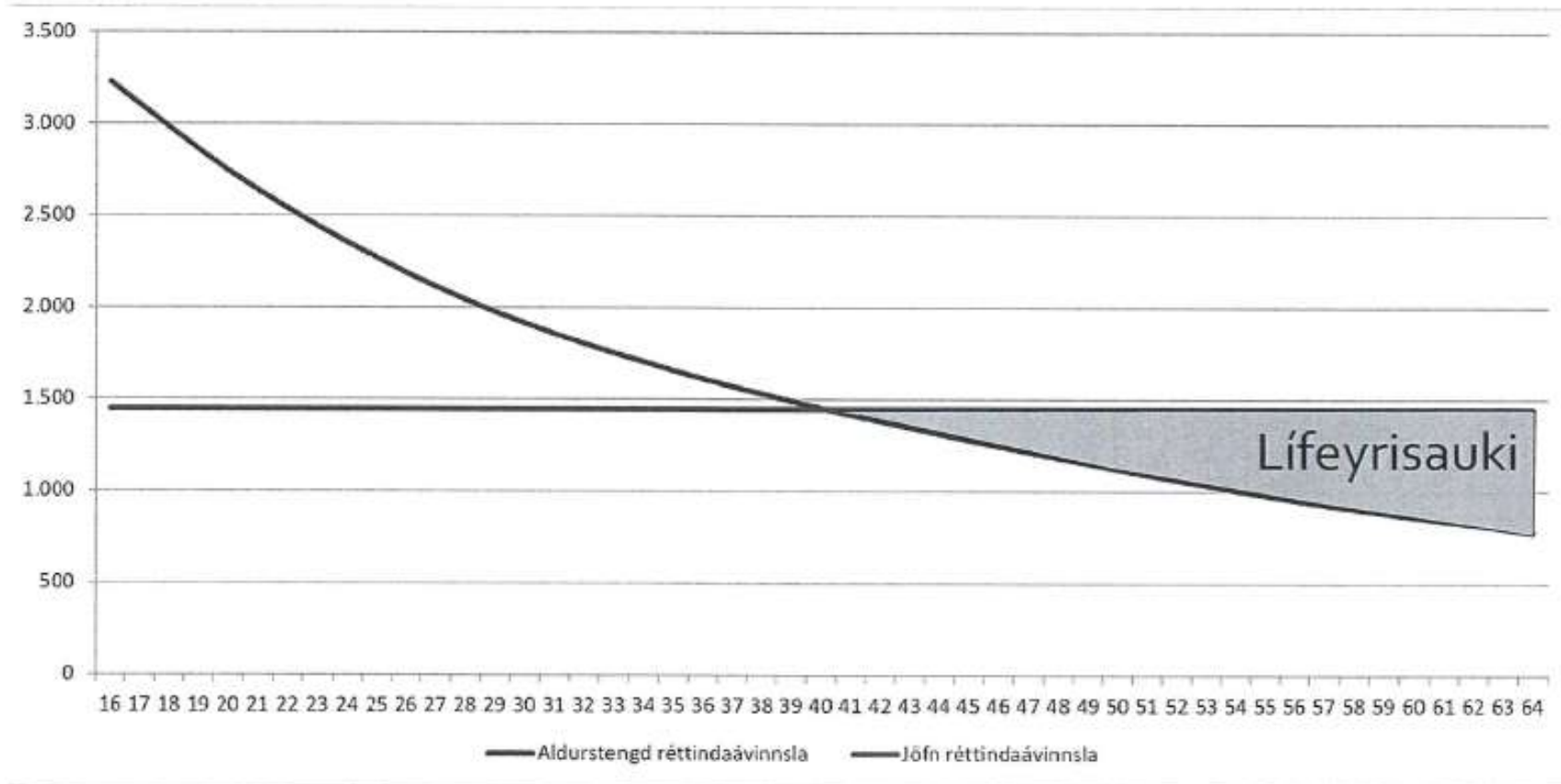

Sjóðfélagar sem eiga rétt á jafnri ávinnslu réttinda frh.

- Sjóðfélagar sem höfðu einhvern tíma greitt í sjóðinn gátu öðlast réttinn ef þeir hófu greiðslur á ný fyrir 1. júní 2018
- Sjóðfélagi heldur réttinum þótt hann skipti um starf
- Sjóðfélagar í Brú lífeyrissjóði sem eiga rétt á jafnri ávinnslu hjá þeim eiga einnig rétt á jafnri ávinnslu hjá LSR skipti þeir um starf og verði sjóðfélagar í A-deild

ALDURSTENGD RÉTTINDAÁVINNSLA OG LÍFEYRISAUKI

Umbreytanleg réttindi

- Áfallin réttindi kunna að hækka / lækka ef tryggingafræðileg staða gefur tilefni til
- Á ekki við um þá sem voru orðnir 60 ára eða höfðu hafið töku lífeyris fyrir 1. júní 2017
 - Hvorki hægt að hækka né lækka réttindi
 - Ríkissjóður með bakábyrgð

Lífeyrir úr A-deild LSR – jöfn ávinnsla

- Lífeyristaka getur hafist á aldrinum 60- 80 ára
- Sjóðfélagi þarf ekki að vera hættur störfum
- Réttindi eru reiknuð miðað við töku lífeyris við 65 ára aldur
 - 0,5% lækkun fyrir hvern mánuð sem lífeyristaka hefst fyrir 65 ára aldur
 - 0,75% hækkun fyrir hvern mánuð sem lífeyristöku er frestað fram yfir 65 ára aldur til 70 ára
 - Hækkun skv. réttindatöflum ef frestað er frá 71-80 ára aldurs

Lífeyrir úr A-deild LSR – aldurstengd ávinnsla

- Lífeyristaka getur hafist á aldrinum 60- 80 ára
- Sjóðfélagi þarf ekki að vera hættur störfum
- Réttindi eru reiknuð miðað við töku lífeyris við 67 ára aldur
- Ef sjóðfélagi hefur lífeyristöku fyrir 67 ára aldur, lækkar mánaðarleg upphæð áunnins lífeyris samkvæmt réttindatöflu sjóðsins en hækkar ef lífeyristaka hefst eftir 67 ára aldur

Lífeyrir úr A-deild LSR – hálfur lífeyrir

- Lífeyristaka á hálfum lífeyri getur hafist frá 60 ára aldri
- Jöfn réttindi:
 - Hinn helmingurinn reiknast áfram eins og sjóðfélagi sé ekki farinn á lífeyrir (með stuðulinn 1,9 og ber ávinning frá 65 ára aldri).
 - Réttindi sem eru áunnin samhliða töku á hálfum lífeyri eru reiknuð út frá stuðlinum 1,9 og bera ávinning ef þau berast fyrir 65 ára.
- Aldurstengd réttindi:
 - Engin skerðing á hinum helminginum né réttindum sem ávinnast samhliða töku hálfis lífeyris.

Hálfur ellilífeyrir hjá TR og hálfur hjá lífeyrissjóðum

- Mögulegt að taka 50% ellilífeyri hjá TR á móti 50% lífeyri frá lífeyrissjóðum að uppfylltum ákveðnum skilyrðum:
 - Vera 65 ára eða eldri.
 - Að **allir** skyldubundir lífeyrissjóðir, innlendir og erlendir, sem viðkomandi á rétt í hafa samþykkt töku á hálfum lífeyri. –*Athugið að lífeyrissjóðir eru með mismunandi reglur varðandi töku hálfis lífeyris.*
 - Að samhlöð réttindi frá öllum lífeyrissjóðum og TR séu að lágmarki jöfn fullum ellilífeyrir hjá TR.
- Tekjur hafa ekki áhrif á greiðslur hálfis ellilífeyris frá TR.
 - Eins og er, þá má sjóðfélagi má vera með ótakmarkaðar launatekjur samhliða hálfum lífeyri án þess að TR skerði greiðslur hjá sér.

Starf samhliða lífeyristöku í A-deild LSR

- í A-deild LSR er hægt að starfa áfram meðfram töku lífeyris og greitt iðgjöld af því starfi til 70 ára aldurs.
- Ef sjóðfélagi heldur áfram í starfi eftir að lífeyristaka hefst eru réttindi sem ávinnast af starfi meðfram lífeyristöku ekki endurreiknuð fyrr en 70 ára aldri er náð.
- Ef sjóðfélagi heldur áfram í starfi eftir að taka á **hálfum lífeyri** hefst eru réttindi sem ávinnast af starfi meðfram töku á hálfum lífeyrir endurreiknuð þegar sótt er um fullan lífeyrir. Hægt er að fresta töku á fullum lífeyrir til 80 ára aldurs.
- **Í aldurstengdri réttindaávinnslu** reiknast réttindi meðfram starfi samkvæmt [réttindatöflu](#).
- **Í jafnri réttindaávinnslu** eru réttindi sem ávinnast af starfi meðfram lífeyristöku helmingi verðminni. Réttindi sem ávinnast af starfi meðfram töku á hálfum lífeyrir skerðast hinsvegar ekki.

Örorkulífeyrir úr A-deild LSR

- Trygging vegna skertrar starfsorku verði sjóðfélagi fyrir tekjuskerðingu af völdum orkutapsins
- Örorka metin af trúnaðarlækni sjóðsins a.m.k. 40% til þriggja mánaða eða lengur
- Fjárhæð fer eftir áunnum réttindum
- Framreikningsréttur?
 - Reiknað með réttindum eins og greitt hefði verið til 65 ára aldurs
- Örorkulífeyrir er greiddur í mesta lagi til 65 ára aldurs

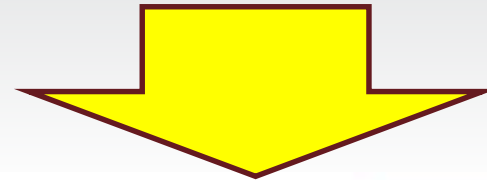

Maka- og barnalífeyrir úr A-deild LSR

- Eftirlifandi maki á rétt til makalífeyris
- Andist virkur sjóðfélagi getur maki öðlast rétt til framreiknings
 - Reiknað með réttindum eins og greitt hefði verið til 65 ára aldurs
- Fullur makalífeyrir er greiddur í 3 ár
- Hálfur makalífeyrir í 2 ár
- Fullur makalífeyrir greiðist þar til yngsta barn nær 22 ára aldri
- Barnalífeyrir greiðist til 22 ára aldurs barns

Vefsíða LSR www.lsr.is

LSR

Hafa samband Starfsfólk Um LSR English Mínar síður Launagreiðendavefur

Réttindi Lífeyrir Séreign Lán Launagreiðendur Fjárfestingar

Hagstæð lán á góðum kjörum

- Kostir LSR lána
- Verðtryggð lán og vextir
- Överðtryggð lán og vextir

Fundir hjá LSR í maí 2019

- Ársfundur LSR þann 23.05.2019
- Kynningarfundir fyrir virka sjóðfélaga
- Fundur fyrir sjóðfélaga á lífeyri

Lífeyrisréttindi hjá LSR

- Réttindaávinnsla í A-deild eða B-deild
- Sækja um lífeyri á rafrænan máta
- Afbakka yfirlit á pappír

Reiknivélur Umsóknir og eyðublöð Spurt og svarað

Réttindi í öðrum sjóðum - lífeyrisgáttin

Lífeyrisgáttin
Hér birtast áminn lífeyrisréttindi þín í samtryggingarsjóðum

Mánaðarlegar greiðslur fyrir skatta við upphaf lífeyristöku

Lífeyrisjóður	Síðan greitt	65 ára	67 ára	70 ára
Lífeyrisjóður A	08 / 2015	1.000	3.000	6.000
Lífeyrisjóður B	08 / 2005	1.000	3.000	6.000
Lífeyrisjóður C	05 / 1998	1.000	3.000	6.000
Lífeyrisjóður D	12 / 1998	1.000	3.000	6.000
Lífeyrisjóður E	08 / 1998	1.000	3.000	6.000
Samtals:		5.000	15.000	30.000

Mánaðarlegur lífeyrisgreiðsla verðryggður og breytist í samræmi við vinstöðu heyrsluverðis.

Fyrirvari
Í Lífeyrisgátt Lífeyrisjóða eru upplýsingar um áminn réttindi til lífeyris sem er greiddur til ávíðka en sjóðirir veita jafnframt áfallstryggingu í formi óerku-, maka- og barnlífeyris. Upplýsingar frá hverjum og einum lífeyrisjóði eru fengnar ár réttindabókhalda þess lífeyrisjóðs og eru á ábyrgð hans.
Þar sem réttindi í sjóðunum eru byggð upp með mótunandi hætti er mjög mikilvægt að leitað sé til viðkomandi lífeyrisjóðs um allar nánar upplýsingar. Ef þú „smellir“ á nafn lífeyrisjóðs færst þú yfir á heimasíðu hans.
Athugið að í Lífeyrisgáttinni eru ekki upplýsingar um innviðni í sérnefningarsjóðum.
Upplýsingar sjna lífeyrisgreiðslur fyrir skatta. Tekjuskattur er greiddur af lífeyrisgreiðslum eins og venjulegum launagreiðslum.

Hér eru upptaldir þeir lífeyrisjóðir sem þú átt réttindi hjá.

Tiltekin eru þau tímabil sem síðast var greitt í sjóðinn. Tímabilin uppfærast mánaðarlega hjá LSR en á 6 mánaða fresti hjá öðrum sjóðum.

Lífeyrisgáttin

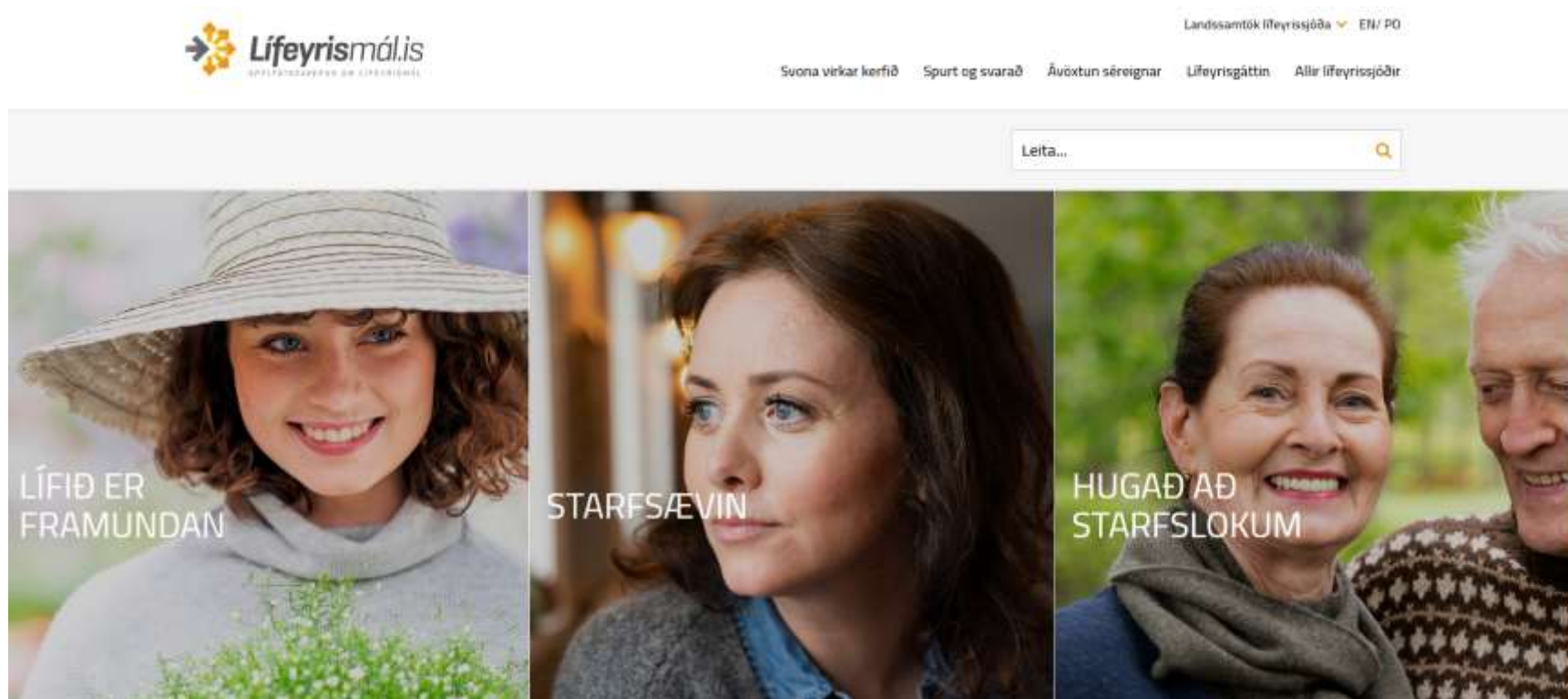

Skipting ellilífeyrisréttinda

- Skipting ellilífeyrisréttinda skal vera gagnkvæm og tekur aðeins til áunninna réttinda meðan hjúskapur eða óvígð sambúð hefur staðið eða mun standa.
- Skiptingin getur varðað ellilífeyrisréttindi í fortíð, nútíð og framtíð:
 1. Hægt er að skipta áunnum ellilífeyrisréttindum.
 - Samningur þarf að vera gerður áður en lífeyristaka hefst og eigi síðar en fyrir 65 ára aldur.
 2. Hægt er að skipta þeim ellilífeyrisréttindum sem munu ávinnast eftir að samkomulag um skiptinguna hefur verið gert.
 3. Heimilt er að skipta ellilífeyrisgreiðslum sem þegar eru hafnar.

Lífeyrismál.is - upplýsingavefur

A photograph of two hikers standing on a black sand beach at sunset. They are wearing yellow jackets and hats, and one has a blue backpack. They are looking out at the ocean where several large, dark sea stacks rise from the water. The sky is a mix of orange, yellow, and blue, with some clouds. The overall scene is serene and scenic.

Viðbótarlífeyrissparnaður
Séreign LSR
Stofnuð 01.01.1999

Hvað er viðbótarlífeyrissparnaður?

- Iðgjald frádráttarbært frá tekjuskattstofni – frestar skattlagningu
- Sjóðfélagi má greiða 8% af heildarlaunum í lífeyrissjóð
 - 4% lágmarksiðgjald í lífeyrissjóð (samtryggingasjóð)
 - 4% hámarksiðgjald í séreignarsjóð
- Kjarasamningsbundið mótframlag.
 - Algengt að mótframlag sé 2%

Reglur um útborgun séreignarlífeyris

- Vegna aldurs
 - 60 ára
 - Heildar innneign laus til útborgunar
 - Útborgun getur þó aldrei hafist fyrr en tveimur árum eftir að fyrsta greiðsla barst sjóðnum
- Vegna örorku
 - Útborgun fyrir 60 ára vegna starfsorkutaps
 - Greiðslur dreifast á 7 ár eða lengur.
- Vegna andláts
 - Skiptist skv. reglum erfðalaga til maka og barna
 - Fer inn í dánarbú ef ekki er um lögerfingja að ræða

Séreign inn á lán

- Ráðstöfun á séreignarsparnaði skattfrjálst vegna fasteignakaupa skiptist í þrennt:
 - Séreign inn á lán – úrræði frá 1.7.2014, gildir til 30.6.2019
 - Húsnæðissparnaður – úrræði frá 01.07.2014, gildir til 30.06.2019
 - Stuðningur við kaup á fyrstu fasteign - hægt að sækja um frá 01.07.2017

Stuðningur stjórnvalda við lífskjarasamninga: Framlengd verði í tvö ár heimild til að ráðstafa séreignarsparnaði inn á lán vegna íbúðarhúsnæðis til eigin nota, frá 1. júlí 2019 til 30. júní 2021.

B-deild LSR
Geymd réttindi
Lokuð fyrir nýjum sjóðfélögum 01.01.1997

LSR - breytingar 1997

- Allir nýir sjóðfélagar ganga í A-deild en B-deild er lokuð fyrir nýjum sjóðfélögum
- Þeir sem greiddu til B-deildar í árslok 1996 gátu valið milli deilda
- Falli iðgjaldagreiðsla sjóðfélaga niður lengur en í 12 mánuði, fellur aðild hans niður að sjóðnum
- Aðild helst ef formlegu ráðningarsambandi er ekki slitið
- Eldri réttindi í B-deild – geymdur réttur

Aðild

- **Skilyrði sjóðfélaga fyrir aðild:**
 - Vera í starfi hjá vinnuveitanda sem hefur aðild að sjóðnum
 - » Vera ráðinn í minnst 50% starf með a.m.k. 3 mánaða uppsagnarfresti
 - » Ráðningartímabil sé amk í eitt ár.
 - » Sjóðfélagi sem hefur áður greitt í B-deild og ekki eru liðnir meira en 12 mánuðir frá síðustu iðgjöldum.
- **Skilyrði vinnuveitanda fyrir aðild:**
 - Launagreiðendur, sem fengið höfðu heimild fyrir árslok 1996 hafa áfram sömu heimild til að greiða iðgjald til B-deildar.
 - Launagreiðendur, aðrir en ríkið sem eru með aðild:
 - » Opin aðild – geta greitt fyrir alla sína starfsmenn
 - » Takmörkuð aðild – hafa eingöngu aðild fyrir ákveðna starfsmenn.
 - » Aðild fyrir kennara – öll sveitarfélög
- **Einstaklingsaðild – aðild í kjölfar á niðurlagningu á starfi**
 - Sé starf sjóðfélaga lagt niður þá getur sjóðfélagi óskað eftir því að fá að borga sjálfur áfram í sjóðinn.

Iðgjald og réttindaávinnsla

- 4% iðgjald var greitt af dagvinnulaunum, reglubundnum vöktum, persónuuppbót og orlofsuppbót
- Réttindi reiknast út frá iðgjaldatíma og starfshlutfalli
- 2% réttindi ávinnast árlega fyrir 100% starf

B-deild LSR – geymdur réttur - ellilífeyrir

- **Skilyrði til töku lífeyris á geymdum rétti:**
 - Sjóðfélagi sé ekki í starfi sem uppfyllir aðildarskilyrði B-deildar.
 - Aldur við upphaf lífeyristöku er 65 ára
- **Skilyrði til töku lífeyris á hálfum lífeyri:**
 - Skilyrði er að fara í 50% starfshlutfall samhliða 50% lífeyrir.
 - Aldur við upphaf lífeyristöku er 65 ára
- **Viðmiðunarlaun í geymdum rétti:**
 - Lífeyrir reiknast af viðmiðunarlaunum sem sjóðfélaginn var með þegar hann hætti að greiða í sjóðinn
 - Undantekning er 10 ára reglan: Sjóðfélagi sem var í herra launuðu starfi/störfum í a.m.k 10 ár fyrr á sjóðfélagatímabilinu getur óskað eftir því að viðmiðunarlaun lífeyris miðast við þau laun.
 - Ef réttindin eru verðtryggð þá eru viðmiðunarlaun vísitölubætt með meðaltalsvísitölu frá starfslokum fram að lífeyristöku.
 - Lífeyrir breytist til samræmis við meðalbreytingar sem verða á launum opinberra starfsmanna fyrir dagvinnu (meðaltalsregla)

Örorkulífeyrir

- 10%-75% örorkumat - lífeyrir í sama hlutfalli
- >75% örorka veitir sama rétt og lífeyrir
- Réttur til framreiknings ef rekja má aðalorsök örorku til starfs

Maka- og barnalífeyrir

- Makalífeyrir reiknast sem helmingur af áunnum rétti hins látna sjóðfélaga
 - Réttur fyrri maka
- Makalífeyrir ævilangt
- Barnalífeyrir til 18 ára aldurs

Skrifstofa LSR Engjateigi 11

Opið alla virka daga: 9 – 16

Sími: 510-6100

Netfang: lsr@lsr.is

Heimasíða: www.lsr.is

